

Įtraukusis sportas mokiniams: iššūkiai ir galimybės

Fizinio ugdymo vyresnioji mokytoja Neringa Čivinskiė

2023 m. balandžio 11 d.

Kas yra įtraukusis ugdymas?

❖ **Specialiųjų ugdymosi poreikių turintis vaikas**, tai vaikas, kuriam dėl išskirtinių gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių reikalinga savita pagalba ar paslaugos ugdymo procese.

❖ **Specialieji ugdymosi poreikiai** (toliau SUP) - tai pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

❖ Vaikų turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, **ugdymo paskirtis** – padėti vaikui lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą bei kvalifikaciją, pripažįstant ir plėtojant jų gebėjimus ir galias.

SUP mokinių grupės

Pagal ugdymosi sunkumų pobūdį ir trukmę (pastovus, ilgalaikis, laikinas) skiriamos trys mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių grupės: **negalių, sutrikimų ir mokymosi sunkumų**.

- ❖ **Negalių grupė:** priskiriami raidos, sensorinių, fizinių funkcijų ir kiti įgimti ar įgyti sveikatos sutrikimai, kurie trukdo pažinti, tyrinėti aplinką, siekti akademinį žinių, trikdo socialinę, emocinę bei asmenybės raidą.
- ❖ **Sutrikimų grupė:** tai mokymosi (skaitymo, rašymo, matematikos mokymosi), o taip pat elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimai, kurie pasireiškia vaikui įsisavinant mokymosi programą. Šiems vaikams reikalingas ilgalaikis specialusis ugdymas, gali būti skiriama psichologo, socialinio pedagogo paslaugos.
- ❖ **Mokymosi sunkumų grupė:** šie sunkumai kyla, kai dėl nepalankios (kultūrinės/kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės) aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos asmens galimybės realizuoti savo gebėjimus įsisavinant mokymosi programas. Sunkumai laikini ir asmens SUP sprendžiami suteikiant atitinkamą socialinę, pedagoginę ir/ar psichologinę pagalbą.

Fizinio aktyvumo svarba

Visi mokiniai nepaisant jų gebėjimų privalo turėti rekomenduojamą bent 45-60 minučių ar ilgesnę kasdieninę fizinę veiklą.

Mokykloje galima padėti visiems mokiniams laikytis šios rekomendacijos, sudarant vienodas sąlygas bei galimybes net ir mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.

Fizinė veikla skatina bendrą motyvaciją ir padeda kiekvienam mokiniui lavinti įvairius gebėjimus, siekti sveiko bei aktyvaus gyvenimo būdo.

Fizinis aktyvumas SUP mokiniamis yra naudingas nes:

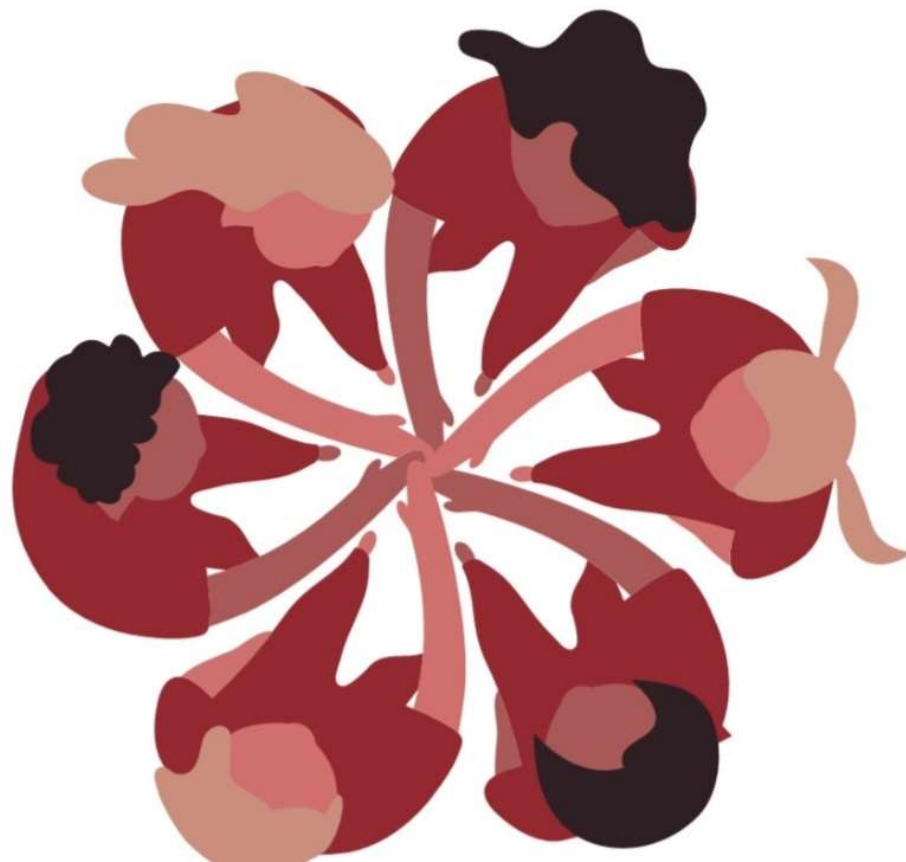
- ❖ augina asmens savivertę
- ❖ mažina probleminę elgesį
- ❖ didina dėmesio koncentraciją
- ❖ teigiamai veikia akademinį atsaką
- ❖ padeda adaptuotis aplinkoje
- ❖ padeda lavinti pažintinius ir socialinius gebėjimus
- ❖ didina ištvermę, raumenų jėgą, lankstumą
- ❖ lavina pusiausvyrą ir judesių koordinaciją

Programų rengimas

- ❖ Pritaikytos bendrojo ugdymo programos
- ❖ Individualizuotos bendrojo ugdymo programos
- ❖ Gydomojo fizinio ugdymo individuali programa

Programų rengimo etapai

1. Specialistų rekomendacijos

2. Mokinio pažinimas (stebim pamokose ir įsivertinam)

Planuodami ugdymą ir rengdami ugdymo programą , remiamės išvelgtomis „stipriosiomis“ mokinio ypatybėmis bei numatome, kaip lavinsime „silpnąsias“ arba jas „apeisime“ .

3. Ugdymo tikslai

Tikslai turi konkrečiai nusakyti, ko ir per kiek laiko mokinys išmoks daryti. Tikslai nurodo kryptį, bet nepaaiškina, kaip ten nueiti, tą nusako mokymosi uždaviniai.

4. Metodai

Ką ir kaip daryti, kad mokinys pasiektų tikslą? Kokį metodą ir darbo būdą, kokių priemonių visumą reikėtų pasirinkti?

5. Vertinimas

Kaip sužinoti, ko mokinys išmoko? Mokinių pasiekimų lygmenį rodo ne įvertinimo balai, bet programos tikslai (vadinasi, tą patį balą gavusio asmens pasiekimai bus kitokie).

Mes net negalime
įsivaizduoti, ką SUP vaikai
gali, todėl nereikia už juos
nuspręsti, ką jie gali ir ko
ne. Mūsų pareiga sukurti
tinkamą aplinką ir sudaryti
lygias galimybes pasirinkti
ir siekti savo tikslų.

Įtraukimo į fizines ir sportines veiklas sunkumai

---

1. Vidinės priežastys

- ❖ Motorinio planavimo sutrikimai
- ❖ Sutrikimų ypatumai

2. Išorinės priežastys

- ❖ Šeimos požiūris
- ❖ Aplinkos stigmos

Įtraukus mokinius su SUP į fizinio ugdymo pamokas, susiduriame su įvairiomis klasės mokinių reakcijomis:

- ❖ kodėl jis kartu su manimi vienoje pamokoje
- ❖ kodėl jis laksto aplink ir daro bet ką nekreipdamas dėmesio į užduotis
- ❖ jis kartu žaisdamas tik viską sugadins
- ❖ kodėl jis leidžia tokius keistus garsus
- ❖ kodėl jis turi būti mano komandoje

Iššūkliai

Fizinio ugdymo pamokų metu SUP vaikams sunkiau laikytis :

- ❖ užduočių eiliškumo;
- ❖ estafetėse sujungti atskirus veiksmus į visumą;
- ❖ pilnai atlikti užduotis pagal pateiktą pratimų seką;
- ❖ sensorinių problemų gali kelti aplinka, kurioje sunku valdyti triukšmą, šviesos srautą, temperatūrą;

Nesupratę užduoties ar gavę mokytojo pastabą SUP vaikai gali pradėti reikšti neigiamas emocijas. Pradėti impulsyviai reaguoti, rékti, šaukti, užgauti save ar greta esantį asmenį.

Kas svarbu FU mokytojui

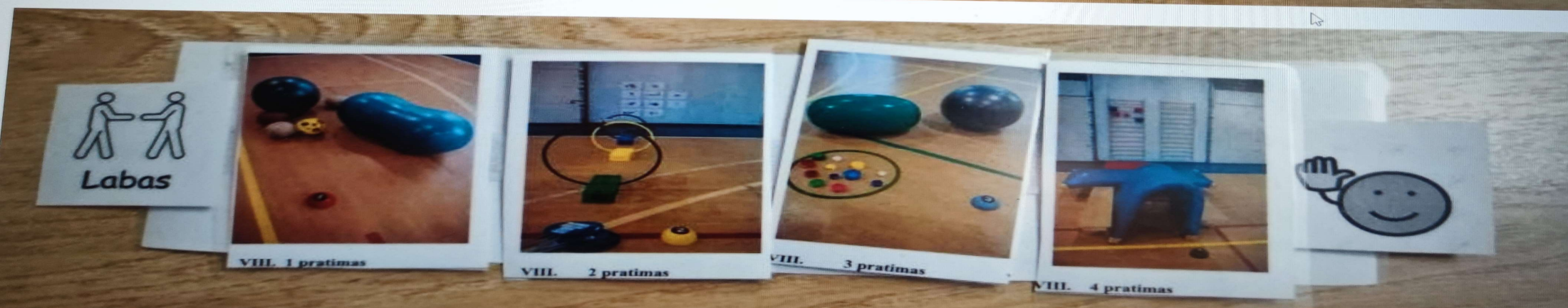
- ❖ **Teigiamas požiūris** į SUP vaikus;
- ❖ **Paiškinti vaikams**, kad jų klasėje bus vaikų, kuriems reikės pagalbos;
- ❖ Būti **mokytoju** bendroje pamokoje visiems vaikams;
- ❖ **Įtraukti SUP** turinčius vaikus į visas įmanomas veiklas;
- ❖ Laikytis pamokos struktūros;
- ❖ **Skatinti** teigiamą bendravimą ir bendradarbiavimą;

Svarbu:

- ❖ Užsiėmimai turi bėti suplanuoti, numatyti tikslai ir uėdaviniai, veikla - orientuota į funkcinį tikslą. Vaikui suprantami ir pasiekiami tikslai yra motyvacija atlikti vieną ar kitą veiksmą.
- ❖ Sėkmės pojūtis – didžiausia motyvacija aktyviai dalyvauti net sunkiose vaikui veiklose.
- ❖ Nustatyti tinkamiausią veiklos tipą(individualus ar grupinis).
- ❖ Atsiėvelgti į individualius mokinio sugebėjimus ir ypatybes.
- ❖ Prieš pradėdant žaidimą nuosekliai jį paaiškinti – svarbu paaiškinti, kad pralaimėjimas nėra blogai. Kai kurie vaikai gali nustebti, kad žaidimą galima laimėti.
- ❖ Nustatyti aiškias ribas ir paaiškinti kodėl ir kur galima arba negalima tam tikrai elgtis.
- ❖ Labai svarbu vizualinis informacijos pateikimas. Užsiėmimo veiklas reikėtų struktūruoti naudojant vaikams suprantamas vaizdines komunikacijos priemones(nuotraukas, paveikslėlius).Taikyti užsiėmimo vaizdinę dienotvarkę ir jos laikytis.
- ❖ Mokyti veiklą atlikti nuo pradėios iki pabaigos.

Vizualinēs darbotvarkēs

Vizualiniai ženklai

Eiti

Bėgti

Sėdėti

Stovėti

Tupėti

Relaksuoti

Šokti

Mesti kamuolį

Spirti kamuolį

Atmušti kamuolį

Gaudyti kamuolį

Kelti svarmenį

Pritūpti

Plaukti

Mesti diską/lėkštę

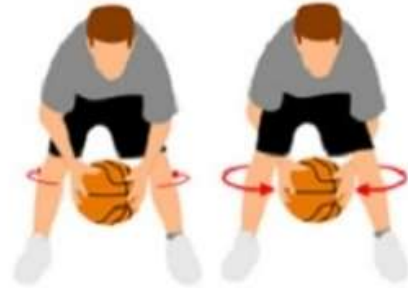
Važiuoti dviračiu

Žaisti krepšinį

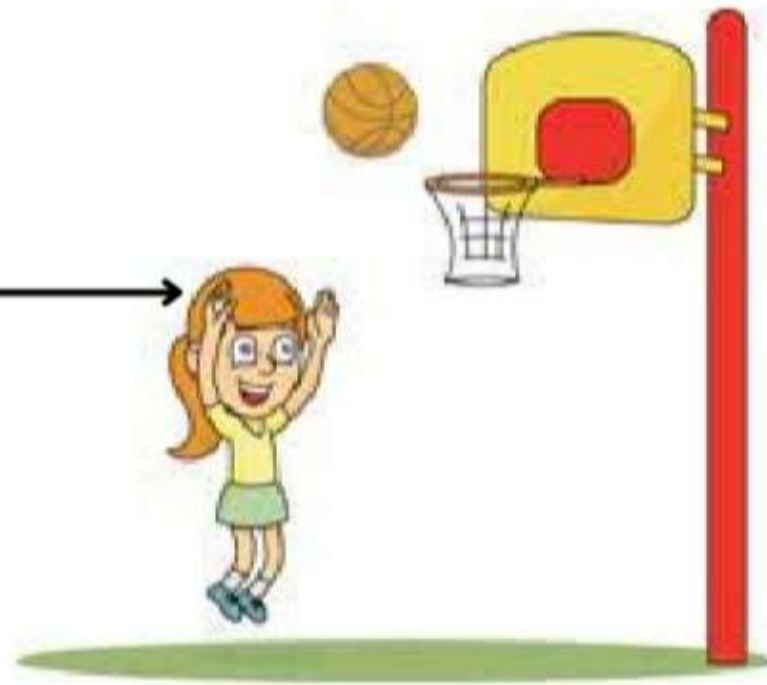
Žaisti tenisą

Pirma

Tada

Veiklos grafiko pavyzdys

Dvi komandos.
Žemiausias pradeda

Lauk savo eilės

Varykis kamuolį
link krepšio

Atlik metimą

Perduok kamuolį
komandos draugui
ir grįžk į laukimo
zoną

Laimi komanda,
pirma atlikusi
taiklius 5 metimus

Interaktyvi siena

Metodinės priemonės interaktyviai veiklai

Džiugu , kad atsiranda sprendimų, kurie leidžia naudojant išmanųjį įrenginį dalyvauti aktyvioje fizinėje veikloje.

Interaktyvios grindys

Tema: Vaikų mokymas ridenti, smūgiuoti kamuoliuką pasinaudojant įrankiais. Golfo elementai.

Tikslai:

1. Ugdyti vaikų koncentraciją, lavinti kūno balansą, gebėjimą ridenti ir smūgiuoti golfo lazda.
2. Ugdyti rankos-akies koordinaciją, motorinį planavimą, lavinti vestibuliarinę sistemą.
3. Mokyti golfo judesių, mokyti suprasti, kaip skaičiuojamas rezultatas.

Pratimai:

1. „Megaridenimas“. Kamuoliuko ridenimas į taikinį.
2. Sala. Kamuoliuko ridenimas į taikinį, imituojantį golfo duobutę.
3. Piramidė. Kamuoliuko ridenimas iš tolimo atstumo į skirtingus taikinius.
4. Saulutė. Kamuoliuko smūgiavimas skirtingomis lazdomis į taikinį.

Priemonės:

Golfo lazdos, kamuoliukai, taikiniai.

Pratimai:

15.1.

15.2.

15.3.

15.4.

Eil. Nr.	Gebėjimo aprašymas	Gebėjimo vertinimas: geba atlikti savarankiškai	Gebėjimo vertinimas: geba atlikti su daline pagalba	Gebėjimo vertinimas: geba atlikti su visapuse pagalba	Gebėjimo vertinimas: veiksmo atlikti negali ir su visapuse pagalba
1.	Suvokimas. Ar suvokia vizualinę darbotvarkę, ar geba susieti paveikslėlius su konkrečiais pratimais ir jų seka?				
2.	Elgesys.				
2.1.	Ar geba sulaukti savo eilės?				
2.2.	Ar geba bendradarbiauti poroje su kitu vaiku, mokytoju?				
3.	Fizinių gebėjimų raida, gebėjimas savarankiškai arba su pagalba kuo tiksliau atlikti užduotis.				
3.1.	Bėga tiesia linija šonu, atbulomis, padėjęs daiktą sugrįžta.				
3.2.	Geba apibėgti kūgius, spirti kamuolį į vartus.				
3.3.	Įveikia kliūčių ruožą.				
3.4.	Geba spirti balloną (kamuolį), atlikti perdavimą kitam.				

Niekas negali būti ekspertas visose srityse, bet kiekvienas mes galime analizuoti savo veiklą bei jos rezultatus, ieškoti praktiškų patimų, lavinti jau turimus įgūdžius.
